

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2012/3

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1.Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	L5-2381
Naslov projekta	Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir: inventarizacija obstoječih grajenih ovir v grajenem okolju in v pomembnih javnih objektih po Sloveniji
Vodja projekta	10488 Richard Sendi
Tip projekta	L Aplikativni projekt
Obseg raziskovalnih ur	3540
Cenovni razred	B
Trajanje projekta	05.2009 - 04.2011
Nosilna raziskovalna organizacija	505 Urbanistični inštitut Republike Slovenije
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	7603 Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.08 Urbanizem
Družbeno-ekonomski cilj	13.05 Družbene vede - RiR financiran iz drugih virov (ne iz SUF)

2.Raziskovalno področje po šifrantu FOS¹

Šifra	5.09
- Veda	5 Družbene vede
- Področje	5.09 Druge družbene vede

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3.Povzetek projekta²

SLO

Projekt z naslovom »Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir: inventarizacija obstoječih ovir v grajenem okolju in v objektih v javni rabi po Sloveniji« je potekal

od maja 2008 do aprila 2011. Izvajala sta ga Urbanistični inštitut Republike Slovenije in Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Glavni namen raziskave je bil izvesti obsežno analizo stanja invalidskega varstva v Sloveniji. Osnova za raziskavo pomenita dva pomembna slovenska dokumenta, in sicer Strategija Dostopna Slovenija in Akcijski program za invalide 2007–2013. Strategija izhaja iz ugotovitve, da je invalidsko varstvo ena najboljčutljivejših in specifičnih sestavin splošne družbenorazvojne in zlasti ekonomske politike. Glavni cilji strategije so: odpraviti grajene in komunikacijske ovire, urediti dostopnost dela, znanja, informacij, ustvarjati enake možnosti do enakih življenjskih priložnosti za invalide in vse funkcionalno ovirane ljudi ter nuditi tehnično podporo tistim, ki jo potrebujejo za uspešno vključitev v življenje in delo. Akcijski program pa podrobno določa naloge politike invalidskega varstva med letoma 2007 in 2013, konkretne cilje, ki jih je treba uresničevati po posameznih področjih, in glavne nosilce, ki so zadolženi za njihovo uresničevanje.

Na osnovi omenjenih dokumentih, smo v raziskavi analizirali dostopnost grajenega okolja, komunikacij in informacij ter kako cilji, ki so določeni v obeh dokumentih invalidom zagotavljajo prosto gibanje in jim omogočajo socialno vključevanje. Analiza se je osredotočila predvsem na te cilje, ki jih določa strategija in so podrobneje opisani v akcijskem programu:

- odpravljanje grajenih in komunikacijskih ovir v obstoječih objektih v javni rabi in na javnih površinah;
- zagotoviti dostopnost potniškega prometa;
- zagotoviti dostopnost izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja;
- zagotoviti dostopnost zdravstvenega in socialnega varstva;
- zagotoviti dostopnost storitev državne uprave;
- zagotoviti dostopnost ponudbe kulturnih ustanov ter
- zagotoviti dostopnost dejavnosti preživljanja prostega časa.

Končni cilji raziskave pa so bili:

1. Ugotoviti, katere so glavne ovire, s katerimi se invalidi srečujejo pri uresničevanju pravic do dostopa brez ovir.
2. Na podlagi analiz politik in ukrepov Evropske unije in Slovenije ter mednarodnih dokumentov na področju dostopnosti grajenega okolja, komunikacij in informacij ter na podlagi pregleda najnovejših pristopov k odpravljanju ovir, povezanih z dostopnostjo grajenega okolja, komunikacij in informacij, predstaviti in širiti informacije o primerih dobrih praks.
3. Nosilec odločanja pripraviti ustrezne metodologije in orodja za učinkovitejše reševanje problemov dostopa brez ovir.

ANG

The research project entitled ***Measures for the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access: Investigation of current built-environment barriers in public buildings in Slovenia*** was conducted between 2008–2011 by the Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia, in collaboration with the Institute for Social Protection of the Republic of Slovenia.

The main purpose of the research was to conduct an extensive analysis of the situation of disabled people care in Slovenia. The research was conducted against the background of two important government documents, namely: The Strategy Accessible Slovenia and the Action programme for people with disabilities 2007-2013. The Strategy Accessible Slovenia is premised on the recognition that care for the disabled presents one of the most sensitive and specific components of general societal development and, especially, economic policy. The Action Programme for the Disabled specifies in detail the main tasks of the policies concerning care for the disabled for the period 2007-2013, the concrete goals that need to be achieved in specific areas, as well as the major institutions that are responsible for the performance of the determined tasks.

With reference to the goals set in both documents, analyses were conducted on accessibility of the built environment, communication and information. The aim was to investigate the level of implementation of these goals and the successes achieved in guaranteeing disabled persons barrier-free access and social inclusion. The investigation focused on the following policy goals:

- The removal of built environment and communications barriers in public buildings and other public facilities.
- All multi-family residential buildings must be constructed in such a way as enables adaptation, with minimum structural change, to the requirements of people with mobility and sensorial impairments.
- To guarantee accessibility of passenger traffic.
- To guarantee accessibility of education, training and employment.
- To guarantee accessibility of health and social care.
- To guarantee accessibility of public administration services.
- To guarantee accessibility of cultural institutions' services.
- To guarantee accessibility of sport and recreational facilities.

The concrete aims of the research were:

- To identify the major barriers that people with disabilities encounter while exercising their rights to barrier-free access or while performing their daily functions.
- To present and disseminate examples of good practices, based on an analysis of the policies and initiatives of the European Union and Slovenia concerning access to the built environment, communication and information.
- To propose, to decision makers, appropriate methodologies and tools for ensuring greater efficiency in the implementation of the rights of the disabled to barrier-free access.

4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu³

Glavna hipoteza pri izvajanju raziskave je bila, da je bilo v Sloveniji za integracijo in enakopravno participacijo funkcionalno oviranih ljudi oz. za uresničevanje v različnih dokumentih deklariranih pravic invalidov do prostega dostopa, do sedaj premalo narejenega. Vzpostavljena hipoteza temelji na spoznanju, da so invalidi še vedno izpostavljeni različnim oblikam diskriminacije. Gre v prvi vrsti za ovire v grajenem okolju, ovire glede dostopnosti informacij in ovire glede dostopnosti komunikacij. Uresničevanje pravic invalidov in omogočanje njihove polne aktivne udeležbe v družbi tako predstavlja velik izziv za vse države.

Raziskava je bila izvedena v treh fazah, in sicer prva v letih 2008-2009, druga v letih 2009-2010, tretja pa v letih 2010-2011. Osnovni namen prve faze raziskave je bila izvedba obsežne analize stanja invalidskega varstva v Sloveniji, analizirati dostopnost grajenega okolja, komunikacij in informacij in ugotoviti, katere so glavne ovire, s katerimi se invalidi srečujejo pri uresničevanju pravic do dostopa brez ovir, ter ugotoviti, kako se v praksi izvajajo ukrepi, ki so bili na državni ravni sprejeti za zagotavljanje invalidom prostega gibanja in socialnega vključevanja. Prva faza je vsebovala štiri glavne dele, in sicer:

- pregled politik in ukrepov Evropske unije in Slovenije na področju dostopnosti grajenega okolja, komunikacij in informacij;
- pregled najnovejših pristopov k odpravljanju ovir, povezanih z dostopnostjo grajenega okolja, komunikacij in informacij;
- empirična raziskava – anketa med invalidi posamezniki in invalidskimi organizacijami;
- oblikovanje predlogov ukrepov za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir.

Raziskovalni program za drugo fazo je vseboval te najpomembnejše dejavnosti:

- izvedba obsežne ankete med invalidi, s katero smo jih prosili, naj nam povedo, kje so ovire v njihovem okolju;
- natančna analiza dostopa do vseh pomembnejših objektov v javni rabi v večjih centrih po vsej Sloveniji – terenska raziskava;

- priprava podatkovne baze, v katero smo shranili celotno inventarizacijo s terenske raziskave;
- priprava seznama ugotovljenih pomanjkljivosti, ki jih je nujno treba odpraviti, in
- priprava osnove za postavitev spletnega vodnika za invalide o dostopnosti javnih objektov po Sloveniji.

Osrednja raziskovalna naloga v drugi fazi raziskave je bila izvedba terenske analize dostopnosti objektov v javni rabi. Terenska analiza je bila osredotočena na ugotavljanje obstoja grajenih in komunikacijskih ovir pri vseh objektih v javni rabi po vsej državi. Za analiziranje dostopa do javnih objektov smo izbrali dvanajst slovenskih mest, ki so tudi regijska središča. V vsakem mestu smo ugotavljali dostop do dveh tipov objektov, ki so javno dostopni. V vsakem kraju smo izbrali objekt, v katerem je upravna enota, ki vsekakor mora biti dostopna, saj nudi storitve, ki so za vsakega prebivalca države nujno potrebne. Tip drugega objekta pa se je po posameznih krajih razlikoval. Dostopnost objektov smo ugotavljali za te tipe invalidnosti: gibalno ovirane, slepe in slabovidne ter gluhe in naglušne. Pri izvedbi prostorske analize obstoja ovir so nam pomagali invalidi, člani Društva študentov invalidov Slovenije. Študentje, ki so sodelovali v raziskavi, so bili prav tako gibalno ovirani, slepi, gluhi ali gluhonemi.

Tretja, zadnja faza projekta, je vsebovala tri glavne naloge, in sicer:

1. evalvacijo učinkovitosti državnih organov pri izvajanju storitev za invalide,
2. pripravo spletnega vodiča za invalide o dostopnosti javnih objektov po Sloveniji in
3. vzpostavitev geografskega informacijskega sistema (GIS).

Ključne ugotovitve prve faze

Empirična raziskava je pokazala, da je bilo v Sloveniji za uresničevanje pravic invalidov, ki so zapisane in opredeljene v številnih nacionalnih in mednarodnih dokumentih, do sedaj narejenega mnogo premalo. Invalidi se zato še vedno srečujejo s številnimi ovirami grajenega in komunikacijskega okolja. Ena najpomembnejših ugotovitev prve faze raziskave je bila, da so številni ukrepi, ki so jih predlagali anketiranci (invalidi posamezniki in predstavniki invalidskih organizacij) bili že predvideni v strategiji Dostopna Slovenija in Akcijskem programu za invalide 2007-2013.

Na osnovi ugotovitev raziskave smo v zadnjem delu podali predloge ukrepov za zagotavljanje dostopnosti brez ovir. Poleg ukrepov, ki izhajajo iz odgovorov anketirancev smo tudi predlagali nekaj ukrepov, ki temeljijo na primerih dobre prakse iz tujine (politike in ukrepi, ki so uveljavljeni v drugih državah EU). Prav tako smo na osnovi obširnega pregleda tuje literature podali nekaj predlogov novejših pristopov k odpravljanju ovir in uresničevanju pravic invalidov.

Rezultati prve faze raziskave so pokazali, da uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir (glavni cilj številnih mednarodnih in nacionalnih dokumentov), ne bo mogoče doseči le z določanjem ukrepov. Ugotovljeno je bilo, da samo določanje ukrepov brez njihovega praktičnega izvajanja ničesar ne spremeni. Ob doslednem spoštovanju relevantnih zakonskih določb je treba predloge ukrepov pretvoriti iz črk na papirju v konkretne dejavnosti v družbi oz. v prostoru.

Ključne ugotovitve druge faze

- Večina pregledanih objektov je imela v neposredni bližini vhoda v objekt urejena in označena parkirna mesta za gibalno ovirane, vendar na veliko lokacijah število parkirnih mest ni doseglo deleža, predpisanega s predvideno zakonodajo.
- Pravica do dostopnosti slepih in slabovidnih do objektov v javni rabi v celoti opredeljena izključno v zakonodaji, pri objektih pa se še ni začela izvajati.
- Klančine na splošno pogosto presegajo predpisano dolžino in tako onemogočajo osebam na invalidskih vozičkih, da bi jih samostojno uporabljale.

- Pri vstopanju v objekt stopnice predstavljajo največjo oviro za osebe na invalidskih vozičkih.
- Vsi pregledani objekti so ponujali dodaten, stranski vhod, namenjen osebam na invalidskih vozičkih, ki pa se je v nekaterih primerih izkazal kot težaven.
- Premagovanje nivojskega terena pri vseh vstopih v objekt s pomočjo dvizne ploščadi se je izkazalo za težavno predvsem v tem, da osebi na invalidskem vozičku ne omogoča samostojnega upravljanja naprave.
- Informacijski pult v vhodnih avlah objektov v glavnem ne omogoča uporabo invalidskega vozička (saj je previsok), prav tako ni prilagojen za slepe in slabovidne (zagrajen s steklom brez barvnih kontrastnih oznak) ter gluhe in naglušne (onemogočanje branja z ustnic zaradi prodiranja svetlobe z napačne strani in steklenih pregrad z zrcalnim refleksom).
- V nobenem od pregledanih objektov hodniki niso bili označeni s taktilno oznako za slepe.
- Pot do sanitarnih prostorov je bila jasno označena le v redkih primerih.
- Premagovanje višine v objektih je bilo v vseh pregledanih večnadstropnih objektih omogočeno prek stopnišč in v glavnem tudi prek dvigal, notranje klančine so bile redke.
- sistem oznak je pogosto pomanjkljiv, tako z vidika označenosti za najširšo skupino uporabnikov kot tudi in še posebej za uporabnike s posebnimi potrebami. Posebej problematična je nameščenost oznak ter njihova velikost oziroma čitljivost.
- pri steklenih pregradah med stranko in referentko/referentom je bil problematičen odsev, ki je onemogočal branje z ustnic, slepi pa je steklena pregrada pomenila oviro, ker je zmanjševala jakost glasu.

Ugotovitve iz terenske analize so dodatno potrdili glavne ugotovitve prve faze, in sicer to da se zakoni in predpisi, ki se nanašajo na načrtovanje in gradnjo objektov brez ovir v praksi slabo oziroma nezadovoljivo izvajajo ter, da večina ukrepov, ki so bili v različnih dokumentih določeni za odpravljanje ovir in omogočanje gibanja brez ovir, še vedno ni realizirana. Ključna skupna ugotovitev obeh faz pa je, da določanje ukrepov za odpravo ovir samo posebej nič ne pomeni, če se ukrepi ne realizirajo. Razvoj ustreznih mehanizmov na tem področju je bila glavna naloga tretje faze raziskovalnega projekta.

Ključne ugotovitve tretje faze

Evaluacija učinkovitosti državnih organov pri izvajanju storitev za invalide

Državni organi splošno ocenjujejo, da je področje dostopnosti razmeroma dobro urejeno. Pri tem so mnenja, da je najslabše poskrbljeno za prometno področje in dostopnost grajenega okolja, boljše pa za dostop do informacij. Kot ključne probleme izpostavljajo:

- pomanjkljivo implementacijo zakonskih določil v praksi,
- pomanjkanje finančnih sredstev za njihovo celovitejšo in dosledno izvajanje,
- regionalne razlike v urejenosti dostopnosti.

Ta del raziskave smo zaključili z lastnimi predlogi za izboljšanje položaja na področju dostopnosti grajenega okolja.

Vzpostavitev spletnega vodnika za invalide in učinkovitega sistema nadzora

Končni rezultat raziskave je **razvoj prototipa odprtokodnega GIS sistema** na osnovi »Google maps« za ugotavljanje grajenih in komunikacijskih ovir in preprečevanje nastajanja novih. Vzpostavljena interaktivna spletna stran vsebuje štiri glavne dele:

1. **Spletni vodnik za invalide:** informacije o (ne)dostopnosti objektov v javni rabi. Vzpostavljeni spletni vodnik za enkrat vsebuje informacije o dostopnosti le za 26 objektov, ki smo jih analizirali v okviru raziskave.

2. **Tehnično orodje za ocenjevanje dostopnosti objektov v javni rabi.** Za izvedbo terenske analize smo pripravili posebne popisne liste. Vsak popisni list vsebuje nabor kriterijev, ki so ključni za ocenjevanje skladnosti oz. neskladnosti z veljavnimi predpisi, ki se nanašajo na oblikovanje prostora in gradnjo brez ovir. Popisni list predstavlja novost v slovenskem prostoru, saj gre za inovativno orodje za ugotavljanje grajenih ovir. Najpomembnejša kakovost tega orodja ocenjevanja je njegovo celovito in natančno upoštevanje vseh predpisanih zahtev, od »parkirnega prostora za invalide« do »višine kljuke na vratih«. Vse to odlikuje orodje tudi kot ustrezen instrument za izvajanje inšpekcijskih pregledov objektov za preverjanje dostopnosti. Tako bi lahko upravljavci objektov v javni rabi naročili analizo dostopnosti svojega objekta, ki bi jo izvedli z aplikacijo tega kompleksnega orodja.
3. **Forum za vnašanje pobud.** Spletni forum ponuja možnost vnosa pobud, opozoril ali podatkov o dostopnosti objektov v Sloveniji. Uporabniki strani lahko zaprosijo za pregled javnega ali drugega objekta in izvedo, ali objekt, za katerega je bila izdana prošnja za analizo dostopnosti, tudi res ustreza vsem predpisom, ki so za tak objekt predpisani s strani zakonodajalca. V prihodnje bo spletni forum ponudil še mnoge druge informacije, kot so na primer podatki o uradnih urah javnega objekta in podatki o kontaktnih osebah za določena področja, uporabniki pa bodo na portalu lahko dobili tudi razlage predpisov s strani pristojnih strokovnjakov.
4. **Služba za spremljanje dogajanja v prostoru.** Naloga službe je pomagati inšpekcijski službi pri odkrivanju in sprožitvi ukrepov za odpravljanje ugotovljenih ovir ter preprečevanje nastajanja novih. Služba, ki bo delovala pri skrbniku interaktivne spletne strani, bo sprejemala, pregledovala in procesirala informacije, ki jih posreduje širša javnost. Pri tem je nujno potrebno zagotoviti tesno sodelovanje med skrbnikom spletnega portala in inšpekcijskimi službami.

Prototipna rešitev, ki smo jo razvili v raziskavi ima tudi vse značilnosti e-inovacije, take kot jih promovira Evropska komisija v okviru *Open Innovation Strategy and Policy Group*. Z ustreznimi prilagoditvami je tehnično orodje za ocenjevanje dostopnosti mogoče aplicirati tudi v drugih državah. V ta namen smo bili povabljeni, na predstavitev prototipne rešitve na sestanku *Medobčinske pobude: Čezmejno e-sodelovanje v Podonavski e-regiji*, ki je bil organiziran v Centru Evropa v Ljubljani, 17. januarja 2012. Prav tako smo bili povabljeni, da prototipno rešitev predstavimo tudi na mednarodni konferenci *2nd Danube eRegion Conference-DeRC 2012*, ki bo v septembru 2012.

5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem in zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

Glavni cilji raziskave pa so bili:

- Ugotoviti, katere so glavne ovire, s katerimi se invalidi srečujejo pri uresničevanju pravic do dostopa brez ovir.
- Na osnovi analiz politik in ukrepov Evropske unije in Slovenije ter mednarodnih dokumentov na področju dostopnosti grajenega okolja, komunikacij in informacij in na osnovi pregleda najnovejših pristopov k odpravljanju ovir povezanih z dostopnostjo grajenega okolja, komunikacij in informacij predstaviti in širiti informacije o primerih dobrih praks.
- Nosilec odločanja pripraviti ustrezne metodologije in orodja za učinkovitejše reševanje problemov dostopa brez ovir.

Navedeni cilji so bili v celoti realizirani. Ena najpomembnejših ugotovitev prve faze raziskave je bila, da so številni ukrepi, ki so jih predlagali anketiranci (invalidi posamezniki in predstavniki invalidskih organizacij) bili že predvideni v strategiji Dostopna Slovenija in Akcijskem programu za invalide 2007-2013. Anketiranci so našli številne probleme, ki bi morali biti že rešeni, če bi bili ukrepi, ki so bili določeni v omenjenih dokumentih izvedeni. Kljub sprejetju številnih zakonskih določb in predpisov, ki naj bi urejevali pravic invalidov do neoviranega dostopa, odgovori anketirancev dokazujejo, da se stanje na področju še ni bistveno spremenilo. Velika

večina teh ukrepov še vedno ostaja le na papirju v obliki predloga. Le manjši del ukrepov je dejansko izvajan. Številni anketiranci so opozorili, na eni strani, na pogosto neupoštevanje obstoječih zakonov in drugih relevantnih predpisov ter, na drugi strani, na neučinkoviti nadzor nad izvajanjem le teh.

Terenska raziskava je v drugi fazi projekta ugotovitve iz prve faze le dodatno potrdila. Konkretnije, obstoječe ovire pri objektih (tudi novejših), ki smo jih analizirali dokazujejo, da se zakoni in predpisi, ki se nanašajo na načrtovanje in gradnjo brez ovir ne upoštevajo v celoti. Te ugotovitve popolnoma potrjujejo začetno hipotezo raziskave in sicer, da je za uresničevanje pravic invalidov, opredeljenih v različnih nacionalnih dokumentih še vedno premalo narejenega.

Oblikovanje spletenega vodiča za invalide in vzpostavitev učinkovitega sistema nadzora pa veljata kot najpomembnejša rezultata raziskave. Razvili smo sistem za ocenjevanje dostopnosti objektov v javni rabi, ki bo v nadaljevanju omogočil državnim organom lažje ugotavljanje prisotnosti ovir ter hitreje reagiranje in izvajanje ustreznih ukrepov za njihovo odpravo. S tem je bil realiziran ključni cilj raziskave in sicer, »nosilec odločanja pripraviti ustrezne metodologije in orodja za učinkovitejše reševanje problemov dostopa brez ovir«. V raziskavi razviti mehanizmi omogočajo, da se končno začnejo resno izvajati konkretne aktivnosti za realizacijo deklariranih ciljev za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir.

6. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Ni bilo nobenih sprememb programa raziskovalnega projekta.

7. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	2321347	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Invalidi in dostopnosti: kako uspešni smo v Sloveniji pri odstranjevanju in preprečevanju grajenih in komunikacijskih ovir?
		ANG	Disabled people and accessibility: how successful is Slovenia in the elimination and prevention of built-environment and communication barriers?
	Opis	SLO	V članku predstavljamo ključne ugotovitve raziskave z naslovom »Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir«. Empirična raziskava je pokazala predvsem dvoja: prvič, da se zakoni in predpisi, ki se nanašajo na odstranitev obstoječih oziroma preprečitev nastajanja novih ovir, v praksi slabo oziroma nezadovoljivo izvajajo, in drugič, da večina ukrepov, ki so bili v različnih dokumentih določeni za odpravljanje ovir in omogočanje gibanja brez ovir, še vedno ni uresničena.
		ANG	The paper presents the major findings of the research entitled 'Measures for the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access'. The research has two major findings. First, the laws and regulations concerning the removal of existing barriers or prevention of the occurrence of new barriers are poorly or inadequately implemented in practice. Second, most of the measures listed in various national policy documents for the removal of barriers and facilitation of barrier-free movement have not yet been implemented.
	Objavljeno v	Urbanistični inštitut Republike Slovenije; Urbani izziv; 2009; Letn. 20, št. 1; str. 5-20, 123-140; Avtorji / Authors: Sendi Richard, Kerbler Boštjan Kefo	

	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
2.	COBISS ID	250125056	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	(Ne)dostopna Slovenija? Grajene in komunikacijske ovire, s katerimi se srečujejo invalidi.
		<i>ANG</i>	(Non)Accessible Slovenia? Built environment and communication barriers encountered by people with functional disabilities
	Opis	<i>SLO</i>	Knjiga je nastala na podlagi ugotovitev prve faze raziskave, ki je bila zaključena v letu 2009. Predstavlja ugotovitve obsežne analize stanja invalidskega varstva v Sloveniji v primerljivi evropski perspektivi ter analize dostopnosti grajenega okolja, komunikacij in informacij v Sloveniji. Na koncu so podani podlage ukrepov, katerih implementacija je po mnenju avtorjev nujna za zagotavljanje dostopnosti brez ovir.
		<i>ANG</i>	The book is based on the findings of the first phase of the research project which was completed in 2009. It presents the findings of an extensive analysis of the situation of disability care in Slovenia in comparison with other European countries as well as an analysis of the accessibility of the built environment, communication and information in Slovenia. It concludes with proposals the implementation of which is considered urgent by the authors.
	Objavljeno v	Urbani izziv - publikacije; 2010; 119 str.; Avtorji / Authors: Sendi Richard, Kobal Tomc Barbara	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
3.	COBISS ID	3331685	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Ovire grajenega okolja in komunikacijske ovire na področju izobraževanja in usposabljanja
		<i>ANG</i>	Built-environment and communication barriers in the area of education and training.
	Opis	<i>SLO</i>	Na podlagi rezultatov raziskave z naslovom »Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir«, poglavje posebej obravnava ovire na področju izobraževanja in usposabljanja. Prispevek poudarja nujnost uveljavitve t.i. principa inkluzivnega prostorskega načrtovanja, ki upošteva potrebe vseh ljudi. Predstavljene so pogostejše ovire na področju izobraževanja in usposabljanja ter nekaj predlogov za zmanjšanje omenjenih ovir.
		<i>ANG</i>	On the basis of the research entitled 'Measures for the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access', the chapter focuses on the barriers encountered in the area of education and training. The author stresses the urgency for the implementation of the so-called 'inclusive spatial design' principle, which takes into account the needs of all people. The most frequent barriers in the area of education and training are identified and measures for the reduction of the identified barriers are also proposed.
	Objavljeno v	Pedagoški inštitut; Poti do inkluzije; 2009; Str. 50-62; Avtorji / Authors: Nagode Mateja	
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji	
4.	COBISS ID	2426819	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i>	Zagotavljanje pravic invalidov do dostopa brez ovir s pomočjo IKT
		<i>ANG</i>	Ensuring of rights of the disabled to barrier-free access through ICT
			Problematika invalidnosti je že nekaj časa priznana kot pomembno politično vprašanje v povezavi z zagotavljanjem splošnih človekovih pravic. Konvencija za pravice invalidov, ki jo je leta 2006 sprejela Organizacija

Opis	SLO	združenih narodov, je prvi pravno zavezujoči dokument Združenih narodov s področja invalidskega varstva. Priznava pomen dostopnosti fizičnega, socialnega in ekonomskega okolja ter dostopnosti informacijskih in komunikacijskih tehnologij pri omogočanju invalidov, da polnopravno uživajo človekove pravice in osnovne svoboščine. Konvencijo so ratificirale številne države, tudi Slovenija. V članku izhajamo iz hipoteze, da je bilo tudi v Sloveniji do sedaj narejenega premalo za uresničevanje pravic invalidov, opredeljenih v različnih dokumentih. Ker se je z obsežno raziskavo naša hipoteza potrdila, smo razvili orodje IKT, za katero smo prepričani, bo omogočalo invalidom uresničiti pravice do dostopa brez ovir. Razvoj in delovanje tega orodja je predstavljeno v članku.	
	ANG	Disability has been recognized as an important political issue in connection with the provision of universal human rights. Convention on the Rights of Disabled Persons, which was adopted in 2006 by the United Nations, is the first legally binding document of the United Nations in the area of disability. It recognises the importance of accessibility to the physical, social and economic environment and access to information and communication technologies in enabling the disabled to fully exploit and enjoy human rights and basic freedoms. Convention has been ratified by many countries, including Slovenia. The article bases on the hypothesis that also in Slovenia, very little has been done, so far towards the realisation of the rights of the disabled which are declared in the various documents. Since the comprehensive study confirmed our hypothesis, ICT tool has been developed, which we believe will enable disabled people to realize the right to barrier free access.. Development and operation of this tool is presented in the article.	
	Objavljeno v	Eduvision; Nova vizija tehnologij prihodnosti; 2011; Str. 131-147; Avtorji / Authors: Kerbler Boštjan Kefo	
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci	
5.	COBISS ID	2338243	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir in enakih možnosti v Sloveniji	
	ANG	The realisation of the rights of the disabled to barrier-free access and equal opportunities in Slovenia	
Opis	SLO	Referat predstavljen na mednarodni stanovanjski konferenci European Network for Housing Research. Na osnovi rezultatov raziskave »Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir«, avtorja v prispevku obravnava dosedanjih uspehov oz. neuspehov pri izvajanju v različnih mednarodnih in nacionalnih dokumentih sprejetih ukrepov za uresničevanje pravic invalidov do prostega dostopa.	
	ANG	Paper presented at the international housing conference organised by the European Network for Housing Research. Based on the findings of the research 'Measures for the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access'.The discussion focuses on the successes/failures in the implementation of the measures stipulated in various international and national documents intended for the realisation of the rights of the disabled to access without barriers.	
Objavljeno v	ENHR; Changing housing markets; 2009; 29 str.; Avtorji / Authors: Sendi Richard, Kerbler Boštjan Kefo		
Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci		

8. Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati projektne skupine^Z

Družbenoekonomsko relevantni dosežki

1.	COBISS ID	2411203	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir: inventarizacija obstoječih ovir v grajenem okolju in v objektih v javni rabi v Sloveniji.
		ANG	Measures for the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access: Investigation of current built-environment barriers in public buildings in Slovenia.
	Opis	SLO	V poročilu so predstavljeni končni rezultati raziskave. Ključne vsebine poročila so ugotovitve primerjalne analize politik in ukrepov držav članic Evropske unije in Slovenije na področju dostopnosti grajenega okolja, komunikacij in informacij; rezultati analize najnovejših tehnoloških inovacij na tem področju ter rezultati ankete med invalidi posamezniki in invalidskimi organizacijami, ugotovitve podrobne prostorske analize dostopa do pomembnejših objektov v javni rabi v večjih regionalnih centrih po celi Sloveniji ter postavitev spletnega vodiča za invalide in interaktivno orodje za ocenjevanje dostopnosti in preprečevanje nastajanja novih ovir.
		ANG	The report presents the final research findings. The main contents of the report are: the findings of a comparative analysis of the policies and measures implemented in EU Member States and Slovenia concerning accessibility of the built environment, the results of an analysis of the most recent technical innovations in the field, the results of a survey conducted among the disabled and disability organisations, the findings of a detailed field analysis of the accessibility of key public facilities in the major regional centres in Slovenia and the establishment of an Internet guide for the disabled and an interactive tool for assessing accessibility and the prevention of the occurrence of new barriers.
	Šifra	D.11 Drugo	
	Objavljeno v	Urbanistični inštitut Republike Slovenije; 2011; 95 str.; Avtorji / Authors: Sendi Richard, Bizjak Igor, Kerbler Boštjan Kefo, Tominc Biba, Goršič Nina, Nikšič Matej, Mujkić Sabina, Kobal Tomc Barbara, Boljka Urban, Nagode Mateja, Smolej Simona, Kovač Nadja, Marčič Renata, Narat Tamara	
	Tipologija	2.12 Končno poročilo o rezultatih raziskav	
2.	COBISS ID	2344899	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Pravice invalidov do dostopa brez ovir v Sloveniji
		ANG	The rights of the disabled persons to barrier-free access in Slovenia
	Opis	SLO	Vabljen predavanje s katerim smo predstavili rezultate raziskovalnega projekta »Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir« na Evropski konferenci Starost in invalidnost: spodbujanje človekovih pravic invalidov in starejših.
		ANG	Invited lecture with which we presented the results of the research project entitled 'Measures for the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access' at the European Conference "Ageing and disability: Promoting the Human rights of the Elderly and Persons with Disabilities".
	Šifra	B.04 Vabljen predavanje	
	Objavljeno v	Svet Evrope; 2009; Avtorji / Authors: Kerbler Boštjan Kefo, Sendi Richard	
	Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa	
3.	COBISS ID	2315971	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Invalidom (ne)dostopna Slovenija?
		ANG	(Non)Accessible Slovenia for people with functional disabilities?
			Javno predavanje s katerim smo širši javnosti predstavili rezultate raziskovalnega projekta "»Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir«. Razen strokovnjakov, ki se ukvarjajo s problematiko so

Opis	SLO	bili na predstavitev povabljeni tudi invalidi in invalidske organizacije, ki delujejo v Sloveniji, predstavniki različnih ministrstev in drugih javnih organizacij ter novinarji.
	ANG	Public lecture organised for the presentation, to the general public, of the results of the research project entitled 'Measures for the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access'. In addition to experts working in this area, the presentation was attended also by disabled persons, disabled people's organisations in operation in Slovenia, representatives of various ministries and other public organisations and the press.
Šifra	B.06	Drugo
Objavljeno v	Urbanistični inštitut Republike Slovenije; 2009; Avtorji / Authors: Sendi Richard, Kobal Tomc Barbara	
Tipologija	3.25	Druga izvedena dela

9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

- Dostopa grajenega in komunikacijskega okolja kot predpogoj za socialno vključevanje invalidov : uporabniška perspektiva: poročilo raziskovalnega projekta. Ljubljana, Inštitut RS za socialno varstvo, 2008.
[COBISS.SI-ID 3142757]
(KOBAL, B., SMOLEJ, S., NAGODE, M., SENDI, R., ČERNIČ MALI, B., KERBLER, B., TOMINC, B., MUJKIČ, S.)

- Predstavitev rezultatov raziskave: Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir na 7. seji Sveta za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir pri MOL. Dne 24. 7. 2009.

NI V COBISSU!
(SMOLEJ, S.)

Načrtovane nove objave

- Znanstveni članek:

SENDI, R., KERBLER B.K. (oddano, trenutno v recenziji) An interactive web tool as a social innovation that ensures greater efficiency in the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access. International Journal of Urban and Regional Research.

- Strokovni članek:

SENDI, R., BIZJAK, I., KERBLER, B.K., TOMINC, B., MUJKIČ, S., NIKŠIČ, M., GORŠIČ, N. (v pripravi) Spletno orodje za ugotavljanje grajenih in komunikacijskih ovir in preprečevanje nastajanja novih. Urbani izziv.

- Priročnik:

SENDI, R., BIZJAK, I., KERBLER, B.K., TOMINC, B., MUJKIČ, S., NIKŠIČ, M., GORŠIČ, N. (v pripravi) Odpravljanje obstoječih in preprečevanje nastajanja novih grajenih in komunikacijskih ovir. Ljubljana: Urbani izziv publikacije.

10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

10.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Za razliko od večine tovrstnih raziskav na tem področju raziskava temelji na pristopu »od spodaj navzgor«. S tem pristopom dajemo možnost funkcionalno oviranim ljudem, da sami dejavno sodelujejo pri identificiranju ovir ter, da predlagajo rešitve katere smatrajo kot potrebne za

razreševanje različnih problemov s katerimi se srečujejo. V primerjavi s pristopom »od zgoraj navzdol« (ki navadno vključuje sprejemanje zakonov, oblikovanje različnih strategij ter določanje ukrepov in ciljev) je izvirnost metodološkega pristopa, ki smo ga uporabili v tej fazi raziskave v tem, da konkretne ovire v prostoru ugotavljamo s pomočjo invalidov. V ta namen smo za izvedbo prostorske inventarizacije grajenih ovir pri objektih v javni rabi po regijskih centrih prosili in zagotovili sodelovanje invalidov, ki sami najbolj natančno poznajo vse oblike ovir s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju. Sodelujoči invalidi, ki so se med seboj razlikovali tako po tipu invalidnosti, kot po svojih zmožnostih in osebnostih, so nas vsak s svojo osebno noto seznanili z ovirami s katerimi se srečujejo vsak dan in nam osvetlili resnično pomembne težave, ki bi se jih morali mi, kot širša družba zavedati in skupaj z njimi reševati in odstranjevati ovire. Zaradi tega pomeni aktivno sodelovanje invalidov pri ugotavljanju prisotnosti grajenih ovir pomeni pomembno dodano vrednost k metodologiji raziskave.

Prototipno interaktivno spletno orodje, ki smo ga razvili kot končni rezultat raziskave je mehanizem, ki omogoča pomemben preskok od papirnatih deklaracij do konkretnih dejanj. Skupaj z njegovimi štirimi sestavnimi deli predstavlja kompleksni inštrument, ki je, kot takšen, novost na področju boja proti grajenimi in komunikacijskimi ovirami. Kljub temu da je spletni vodnik za invalide že uveljavljena oblika za posredovanje invalidom informacij o dostopnosti, predstavlja celotno vzpostavljeno interaktivno orodje novo rešitev. Konkretnije, gre za socialno inovacijo. To trditev utemeljujemo na osnovi teoretičnih dognanj, ki opredeljujejo sledeče splošne značilnosti socialne inovacije:

- razvijanje in izvajanje novih idej o tem kako organizirati osebne dejavnosti ali socialne interakcije zaradi uresničevanja enega ali več skupnih ciljev;
- ustvarjanje novih procesov in postopkov za strukturiranje kolaborativnega dela;
- uvajanje novih socialnih praks v specifični skupini oz. različnih skupinah;
- preoblikovanje oz. prestrukturiranje obstoječih socialnih odnosov zato, da se obravnavajo pereče socialne problematike;
- zadovoljevanje človekovih potreb;
- doseganje sprememb v socialnih odnosih, predvsem glede načinov vladanja tako, da se omogoči višja stopnja participacije, še posebej prikrajšanih oz. ranljivih skupin prebivalcev;
- nasprotovanje oz. premagovanje konservativnih sil, ki so nagnjene k ojačenju oz. ohranjanju socialno ekskluzivnih stanj;
- mobilizacija prebivalcev za aktivno sodelovanje pri ustvarjanju novih rešitev.

Na osnovi zgoraj navedenih teoretičnih karakteristik lahko trdimo, da je prototipno interaktivno spletno orodje, ki smo ga razvili zagotovo socialna inovacija. Odziva se na perečo socialno problematiko, ki pomembno vpliva na procese socialne interakcij. Vzpostavljeno orodje predstavlja novo rešitev, ki bo zadovoljevala potrebe invalidov učinkoviteje kot dosedanje alternative. Istočasno, vzpostavljeno spletno orodje mobilizira prebivalce k aktivnemu sodelovanju pri uresničevanju pravic invalidov do dostopa brez ovir ter, na ta način, ustvarja nove socialne odnose in kolaboracije.

Razen navedenega, ima prototipno interaktivno spletno orodje še eno pomembno značilnost, in sicer, potencialno prenosljivost. Spletni forum, tehnično orodje in služba za spremljanje dogajanj v prostoru so nove rešitve, katere je mogoče aplicirati v drugih državah, seveda, s predhodnimi potrebnimi prilagoditvami.

ANG

Contrary to predominant practice in this area, we adopted a 'bottom-up' approach to this research project through which the disabled persons themselves were enabled to actively participate in the identification of barriers and were allowed to suggest solutions which they consider urgent for solving the problems they encounter in their lives. In comparison with the 'top-down' approach (which usually involves the passing of laws, formulation of various strategies and determination of measures and goals), the originality of the methodological approach adopted in this research lies in the active involvement of disabled persons themselves in the investigation of concrete barriers in the built environment. For conducting the field investigation of built-environment barriers in major public buildings in various regional centres in Slovenia, we requested and secured the participation of disabled persons, who have accurate knowledge of all the types of barriers they encounter in their daily lives. As such, the active participation of disabled persons in the assessment of the existence of built-environment barriers offers significant added value to the research methodology.

The prototype interactive web tool created as the final result of the research is a mechanism that enables us to make the giant leap from paper declarations to concrete action. With its four constitutive parts, the tool presents a comprehensive instrument which, to our knowledge, is the first of its kind among established approaches to tackling built-environment and communication barriers. While the internet web guide for disabled people is, certainly, a widely used information medium, we are confident to suggest that the interactive web tool presented here, with all its constituent parts, is a novelty in this area. More concretely, it is a social innovation. According to the relevant theory, social innovations have the following basic characteristics:

- the generation and implementation of new ideas about how people should organise personal activities, or social interaction, to meet one or more common goals;
- the creation of new processes and procedures for structuring collaborative work;
- the introduction of new social practices in a group;
- the rearrangement or restructuring of existing social relationships to address social issues at hand;
- the satisfaction of human needs that are not currently satisfied;
- the achievement of changes in social relations, especially with regard to governance, that enable the satisfaction and also increase the level of participation of, especially, deprived groups of society;
- countering or overcoming conservative forces that are eager to strengthen or preserve social exclusion situations;
- the mobilisation of citizens to actively participate in the development of new solutions.

Within the context of the above theoretical characterisations, the interactive web tool we created is a social innovation since it responds to a pressing social demand, which significantly affects the process of social interactions. It is a new idea that simultaneously meets the needs of the disabled (more effectively than current alternatives), mobilises citizens to actively participate in the development of new solutions and, as such, creates new social relationships and collaborations.

Furthermore, the interactive web tool also has another important characteristic, namely, the potential for transferability. The web forum, technical instrument and monitoring service are new solutions that have the capacity to be replicated in other countries, subject to specific adjustments. The most complex instrument to adapt would be the inspection list which requires a preliminary review of all regulations concerning barrier-free access in a particular country.

10.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Grajeno okolje pogosto predstavlja invalidom razne ovire, ki jim otežujejo oz. celo onemogočijo pri uresničevanju pravice do socialnega vključevanja. Prosti pretok blaga in ljudi ter povečanje socialne kohezije pa veljata kot pomembna cilja Lizbonske strategije, uresničevanje katere je navedena kot eno od zavez Strategije razvoja Slovenije. Rezultati raziskave predstavljajo osnovo za uresničevanje enega od ciljev razvojne politike države v delu, ki govori, da je ljudem treba omogočiti »osebnostni razvoj, samozavest in enake možnosti uresničevanja v družbi.«. Ugotovitve iz terenske analize stanja in ukrepi, ki jih predlagamo za izboljšanje stanja bodo, ob učinkovitem izvajanju predlaganih rešitev, pomembno prispevali k povečanju možnosti invalidov, da tudi oni s svojim potencialom prispevajo k splošni blaginji in razvoju slovenije.

Kot je bilo navedeno v predstavitvi poročila o realizaciji raziskovalnega programa bo vzpostavljeno prototipno interaktivno spletno orodje v bodočnosti ponujala tudi dodatne informacije kot so delovni čas ključnih javnih uradov ter informacije o kontaktnih osebah, ki so odgovorne za specifične zadeve, pomembne za invalide. V okviru spletnega foruma za vnašanje pobud bo tudi delovala služba za obrazložitev kompleksnih pravnih zadev, ki se nanašajo na pravice in različna stanja invalidov.

Za Slovenijo je naslednji pomemben izziv uspešna implementacija vzpostavljenega internetnega orodja. Kot pravilno opozarja priznani pisec o socialnih inovacijah »Socialne inovacije zahtevajo, razen unikatnih sposobnosti in strokovnega znanja za njihovo razvijanje, tudi unikatne

sposobnost in znanja za njihovo implementacijo.« Pomembno je pri tem poudariti, da implementacija interaktivnega spletnega orodja zahteva dejavno angažiranje raznih državnih organov (ministrstev, teles in druge organizacije), ki delujejo na področju invalidske oskrbe. Dotični državni organi nosijo ključno odgovornost za zagotavljanje potrebne osnovne podpore za praktično operacionalizacijo orodja, kakor tudi za zagotavljanje popolnega upoštevanja relevantnih prostorskih in gradbenih predpisov. V tej zvezi je vloga gradbene inšpekcije pri izvajanju predpisanih sankcij proti kršiteljem predpisov ključnega pomena. To pa pomeni, da je za doseganje uspeha na tem področju nujno treba vzpostaviti tesno sodelovanje med strokovnjaki, ki izvajajo terenske analize dostopnosti in gradbenim inšpektoratom. Vzpostavljeno prototipno interaktivno orodje predstavlja veliko pridobitev za državo ker olajša delo in povečuje učinkovitost delovanja gradbenega inšpektorata pri zagotavljanju spoštovanja predpisov in standardov, ki se nanašajo na uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir.

ANG

The built environment often presents barriers which make it difficult or completely stop disabled people from exercising their right to social inclusion. At the same time it is important to point out that the free movement of goods and persons, and the increasing of social cohesion have been declared as important goals of the Lisbon Strategy. Slovenia has committed herself to the implementation of the Lisbon Strategy. The results of the research present a basis for the realisation of one of the goals of the national development policy in the part which states that everybody must be enabled "personality development, self confidence and equal opportunities for establishment in society". The findings of the field survey and the measures we propose for the improvement of the current situation will, if efficiently implemented, significantly contribute to increasing the opportunities of the disabled to be able to contribute, with their own potential, to the general welfare and development of Slovenia.

As was indicated in the presentation of research results in section in section 4, the prototype interactive web tool will, in the future, expand its services also to include providing additional information such as, working hours of key public offices and information on contact persons responsible for specific matters, important for disabled people. A service will also be provided for explaining various technical issues and elaborating complicated legal matters concerning the rights and various situations of the disabled.

The next major challenge is, of course, the successful implementation of the social innovation. As has been rightly cautioned by a prominent writer on social innovations: 'Not only does social innovation apparently call for some unique skills and expertise, it also makes some unique demands with regard to solution implementation.' It is important to stress, here, that the implementation of the interactive web tool requires also the active participation of various state institutions (ministries, bodies and other organisations) competent in the area of care for the disabled. The specific government departments are responsible for providing the necessary basic support for the practical operation of the interactive web tool as well as ensuring that the relevant planning and building regulations are fully conformed with. The role, especially, of the building inspectorate in imposing prescribed sanctions against violations is vital. Cooperation between the experts and the competent inspectorate services is thus urgent. The created prototype interactive web tool thus presents a major achievement for Slovenia as it simplifies the building inspectorate's work and increases its efficiency in ensuring compliance with the regulations and standards concerning the realisation of the rights of the disabled to barrier-free access.

11. Samo za aplikativne projekte!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri aplikativnem projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih

F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	V celoti
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	

		Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	V celoti
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	

	Uporaba rezultatov	
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.30	Strokovna ocena stanja	

	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	Dosežen
	Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
F.31 Razvoj standardov		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.32 Mednarodni patent		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.33 Patent v Sloveniji		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.34 Svetovalna dejavnost		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	
F.35 Drugo		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☒ NE
	Rezultat	
	Uporaba rezultatov	

Komentar

--

12.Samo za aplikativne projekte!

Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visoko-šolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☒	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☒	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: Eno od priporočil za nadaljnje aktivnosti je uvedba na relevantnih fakultetah poseben predmet "Prostorsko in arhitekturno planiranje brez ovir"	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					

G.02.01.	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu					
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov					
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje					
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije					
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti					
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost					
G.02.07.	Večji delež izvoza					
G.02.08.	Povečanje dobička					
G.02.09.	Nova delovna mesta					
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih					
G.02.11.	Nov investicijski zagon					
G.02.12.	Drugo:					
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti					
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti					
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij					
G.03.04.	Drugo:					
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01.	Dvig kvalitete življenja					
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja					
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave					
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti					
G.04.05.	Razvoj civilne družbe					
G.04.06.	Drugo:					
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj					
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura					
G.07.02.	Prometna infrastruktura					
G.07.03.	Energetska infrastruktura					
G.07.04.	Drugo:					
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva					
G.09.	Drugo:					

Komentar

--

13. Pomen raziskovanja za sofinancerje¹²

	Sofinancer		
1.	Naziv	Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo	
	Naslov	Rimska 8, 1128 Ljubljana	
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:	39.029,80	EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:	25	%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	Pridobitev novih znanj	F.01
	2.	Izdelava prototipa	F.08
	3.	Razvoj nove storitve	F.08
	4.	Izboljšanje obstoječe storitve	F.12
	5.	Razvoj novega informacijskega sistema	F.15
	Komentar		
	Ocena	Sofinancer raziskovalnega projekta »Ukrepi za uresničevanje pravic invalidov do dostopa brez ovir: inventarizacija obstoječih grajenih ovir v okolju in v pomembnih javnih objektih po Sloveniji« je Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljevanju: IRSSV). IRSSV deluje v okviru Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki je v državi pristojno za socialno varstvo, zato je dolgoročna usmeritev Inštituta oskrbovanje ministrstva s potrebnimi informacijami na področju svojega delovanja. V okviru ministrstva deluje tudi Direktorat za invalide, ki je ključni vladni organ za varstvo pravic invalidov v državi in je tudi glavni končni uporabnik rezultatov raziskave. Raziskovalni program, ki je bil predstavljen pri prijavi raziskovalnega projekta je bil v celoti uspešno izveden. Klub temu, da vzpostavljeni spletni vodič za invalide trenutno vsebuje informacije le o 26 objektih v javni rabi, ki so jih raziskovalci analizirali v glavnih regijskih centrih Slovenije, vodič predstavlja pomembno novost v slovenskem prostoru. Njegova primerjalna prednost v odnosu do trenutno delujočih vodičev je, da je prvi, ki je zasnovan na način, ki omogoča kritje celotnega teritorija države. Razen tega, interaktivni značaj spletne strani vodiča omogoča, da poleg iskanja, pregledovanja in tiskanja informacij o dostopnosti objektov, zainteresirana oseba lahko tudi vnaša pobude, opozorila ali podatke o dostopnosti objektov v določenem kraju kjer ta biva. Vzpostavljeno prototipno interaktivno spletno orodje bo v prihodnosti zagotovo igralo ključno vlogo pri odkrivanju in opozarjanju na obstoj ovir v prostoru ter preprečevanju nastajanja novih. Predlog raziskovalcev, da bi bila pri skrbniku spletne strani zaposlena invalidna oseba, ki bi pregledovala od širše publike vstavljenih informacij pa zasluži resno obravnavo kompetentnih državnih institucij. Rezultati raziskovalnega projekta predstavljajo orodje, s katerim bo Direktorat za invalide, v sodelovanju z ostalimi odgovornimi institucijami, uresničil obveze in cilje obeh glavnih dokumentov, ki jih je Republika Slovenija sprejela na tem področju, to sta strategija Dostopna Slovenija in Akcijski program za invalide 2007–2013.	

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Urbanistični inštitut Republike
Slovenije

Richard Sendi

ŽIG

Kraj in datum:

Ljubljana	12.3.2012
-----------	-----------

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2012/3

¹ Zaradi spremembe klasifikacije je potrebno v poročilu opredeliti raziskovalno področje po novi klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science). Prevaljalna tabela med raziskovalnimi področji po klasifikaciji ARRS ter po klasifikaciji FOS 2007 (Fields of Science) s kategorijami WOS (Web of Science) kot podpodročji je dostopna na spletni strani agencije (<http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/preslik-vpp-fos-wos.asp>). [Nazaj](#)

² Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11) [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta (obrazložitev). V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Znanstveni in družbeno-ekonomski dosežki v programu in projektu so lahko enaki, saj se projektna vsebina praviloma nanaša na širšo problematiko raziskovalnega programa, zato pričakujemo, da bo večina izjemnih dosežkov raziskovalnih programov dokumentirana tudi med izjemnimi dosežki različnih raziskovalnih projektov.

Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁷ Znanstveni in družbeno-ekonomski dosežki v programu in projektu so lahko enaki, saj se projektna vsebina praviloma nanaša na širšo problematiko raziskovalnega programa, zato pričakujemo, da bo večina izjemnih dosežkov raziskovalnih programov dokumentirana tudi med izjemnimi dosežki različnih raziskovalnih projektov.

Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbenoekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen, kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno ekonomsko relevantnega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato ni enoznačen izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. v preteklem letu vodja meni, da je izjemen dosežek to, da sta se dva mlajša sodelavca zaposlila v gospodarstvu na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovila svoje podjetje, ki je rezultat prejšnjega dela ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta - 2012

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 7 in 8 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2012 v1.00
9D-F0-3E-4F-2F-36-17-E0-59-77-89-70-D9-9B-B6-95-1E-81-BE-C7